

Helsepolitisk debatt før høstens valg

– Veksten må skje i kommunehelsetjenesten, sa statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Ketil Lindseth.

Fremskrittspartiets leder Siv Jensen, Høyres leder Erna Solberg, Ketil Lindseth, statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet og Legeforeningens president Torunn Janbu, innledet til debatt om samhandling og andre utfordringer i helsetjenesten.

Ingen «sparereform»

Ketil Lindseth var tydelig på at samhandlingsreformen ikke er en sparereform. – Men sykehusbudsjettene er doblet på sju år, og dette kan ikke fortsette, sa han og påpekte at fremtidig vekst må skje i kommunehelsetjenesten og at innsatsen må dreies fra «reparasjon» til forebygging.

Erna Solberg viste til at det er enighet i Høyre om at førstelinjen må styrkes fremover, men at det gjenstår å se om de er enige i Regjeringens løsningsforslag.

– Det er organiseringen av helsetjenesten som er hovedproblemet, ikke ressursene. En styrket kommunehelsetjeneste krever at Senterpartiets grep om kommunestrukturen avvikles, og det tror jeg ikke Regjeringen klarer, sa hun.

Siv Jensen syntes det var helt greit at stortingsmeldingen om samhandling ikke fremlegges tidnok til at dette stortinget får behandlet den.

– Da rekker vi å få på plass en ny regjering og en ny politisk kurs, smilte hun.

Legepresidenten viste til at reformene i helsetjenesten skjer i rask tempo. – Hver minister sin reform, men det vi trenger nå er forutsigbarhet og langsiktige løsninger – en «masterplan», sa hun.

2 000 nye fastleger

Statssekretæren mente at det er behov for å bygge opp rundt fastlegen som motor og drivkraft i kommunehelsetjenesten. – Det krever ca. 2 000 flere fastleger, sa han. Torunn Janbu viste til at fastlegeordningen er en suksess som ikke må undergraves, men at den fortsatt har utviklingspotensiale. – Vi trenger flere fastleger, men vi trenger også flere leger til sykehusene, sa legepresidenten.

Kommunal medfinansiering?

Lindseth varslet at Regjeringens reformforslag vil inneholde endringer i finansieringsordningene. Han antydte at ca. 20 milliarder kroner fra ISF-ordningen overføres kommunene, som dermed må betale for deler av sykehusinnleggelsene. – Dette vil gi kommunene insentiv til å forebygge, sa Lindseth. – Det er også ønskelig med flere kommunale

«før – i stedet for etter – sykehusinstitusjoner» som for eksempel Saubstad, sa han.

Jensen mente økt kommunalt finansieringsansvar bare ville føre til økt byråkrati, og ønsket heller å samle finansieringen av helsetjenesten ett sted. – ISF andelen må gjelde pasientbehandlingen og ligge fast på minimum 60 %, sa hun.

Hun foreslo også å legge ned de regionale helseforetakene og gjøre alle sykehus til selvstendige enheter under et nytt sykehusdirektorat.

Legepresidenten syntes at reformens tiltak presenteres i en merkelig rekkefølge. – Vi etterlyser trinn 1 som må være en gjennomgang av dagens oppgave- og ansvarsfordeling mellom tjenestenivåene. Dette er en viktig premiss for eventuelle endringer i finansieringen og burde kommet først, sa hun.

Private innslag

Både Jensen og Solberg var opptatt av det private innslaget i helsetjenesten. Fremskrittspartiet ønsker et større innslag av private aktører i helsetjenesten. Erna Solberg var enig i det. Hun mente at Regjeringen burde bruke de private aktørene mer aktivt for å redusere helsekøene, og styrke rehabiliteringsinstitusjonene. – Det dreier seg ikke bare om å overleve, men også om livskvalitet, sa hun.

Mål oss på kvalitet!

Høyres leder høstet applaus fra salen da hun etterlyste større oppmerksomhet på kvalitet i helsetjenesten.

– Det må etableres gode kvalitetskrav innen 2015 og ikke bare økonomikrav som i dag, mente hun.

Legeforeningens president var enig i at det fremover må satses på kvalitet i helsetjenesten. Hun understreket at helsetjeneste er kunnskapsvirksomhet og ikke industriell masseproduksjon.

– Produktivitetskrav og manglende kvalitetskrav gjør at stadig flere leger opplever at de ikke får gjort jobben sin så godt de ønsker. Rammebetingelsene i helsetjenesten er i ferd med å forvitne, og dette går ut over pasientene, advarte hun.

Engasjerte delegater

Delegatene var ikke vanskelige å be da det ble åpnet for debatt. Flere var opptatt av samhandlingsreformen og helsetjenestens rolle i det forebyggende arbeidet. Én hevdet at reformen bygger på et feilaktig premiss

Siv Jensen, Ketil Lindseth og Erna Solberg innledet til debatt. Foto Lisbet T. Kongsvik

om at det man driver med i spesialisthelsetjenesten kan forebygges i primærhelsetjenesten. En annen viste til at arbeidsplassen er en god arena for forebyggende arbeid og redusert sykefravær, mens en tredje fremhevet psykiatriens viktige rolle i forebygging av somatisk sykdom.

– Ansvar for forebygging må først og fremst ligge utenfor helsetjenesten, sa sentralstyremedlem og allmennlege Marte Walstad.

Flere delegater responderte på forslaget om kommunal medfinansiering av sykehusinnleggelse. Jan Emil Kristoffersen, sentralstyremedlem og leder av Allmennlegeforeningen, mente at dette er en spennende tanke, men med høy risiko for byråkratiske og varierende kommunale løsninger. – Burde ikke Regjeringen gjennomført en pilot først, eller anses gevinsten av dette tiltaket som godt nok dokumentert til tross for til dels negative erfaringer i andre land?, undret han.

Statssekretæren svarte at den kommunale medfinansieringen vil være av begrenset omfang, og at pasientrettighetsloven vil gjelde uansett kommunale løsninger.

Delegatene var også opptatt av at det er behov for å forbedre rammevilkårene for god yrkesutøvelse, utdanning og forskning. Det ble vist til utstrakt bruk av midlertidige ansettelsesforhold for leger i spesialisering og vikariater helt ned på ukenivå, noe som bidrar til uforutsigbarhet og vanskelige arbeidsforhold.

– Når skal lov og orden opprettes for leger i spesialisering? spurte én, mens en annen mente at det er behov for revisjon av stillingsstrukturavtalen.

Politikerne var ikke kjent med denne problemstillingen og kunne derfor ikke gi et svar der og da.

Miriam Kvanvik

miriam.kvanvik@legeforeningen.no

Avdeling for informasjon og helsepolitikk